

# WPŁYW WĘDZIDEŁKA PODJĘZYKOWEGO NA ZDOLNOŚĆ ARTYKULACJI NIEKTÓRYCH GŁOSEK.

W jamie ustnej występują dwa wędzidełka: wargowe i podjęzykowe. W prawidłowej pracy języka szczególną rolę odgrywa wędzidełko podjęzykowe. „ Jest to miękki twór włóknisty, pokryty błoną śluzową, łączący w linii środkowej dolną powierzchnię języka z dnem jamy ustnej ”. Czasami zdarza się, że jest zbyt krótkie ( **ankyloglosja** ) i wtedy ogranicza ruch języka i nieprawidłową realizację takich głosek jak: *t, d, n, l, r, sz, ż, cz, dż*, których wymowa wymaga uniesienia czubka języka do górnego wałka dziąsłowego.

Skrócone wędzidełko podjęzykowe prowadzi do:

- zaburzenia ssania
- nieprawidłowego połykania i żucia
- nadmiernego ślinienia
- rozwoju chorób przyzębia
- wad zgryzu ( np.: zgryz otwarty )
- wad mowy takich jak: seplenienie międzyzębowe, rotacyzm.

## **Jak rozpoznać, że dziecko ma zbyt krótkie wędzidełko podjęzykowe?**

U niemowląt problem skróconego wędzidełka można zaobserwować już podczas pierwszych prób karmienia piersią. Maluch unosi językiem brodawkę , dociska ją do wałka dziąsłowego, wytłacza z niej pokarm i przesuwa go do połknięcia. Krótkie wędzidełko uniemożliwia sprawne pobranie pokarmu, ssanie jest wtedy nieefektywne, dziecko często płacze podczas karmienia i może słabiej przybierać na wadze.

W przypadku dzieci starszych rodzic może poprosić dziecko ,aby dotknęło językiem do brody, do nosa- jeśli ma z tym duży problem a końcówka języka przybiera kształt serca zamiast owalu ,to może podejrzewać ,że wędzidełko jest skrócone.

## **Kiedy podcinać a kiedy ćwiczyć?**

Decyzja o podcięciu wędzidełka powinna być poprzedzona konsultacją logopedyczną. Logopeda oceni, czy i w jakim stopniu skrócone wędzidełko będzie miało wpływ na prawidłowy rozwój mowy oraz konsultacją lekarską( laryngolog, foniatra lub chirurg ),na której lekarz oceni budowę, ruchomość języka i wędzidełka . Następnie dobierze odpowiednią metodę podcięcia skróconego wędzidełka. Warto pamiętać, że jest to zabieg bezbolesny, wykonywany w znieczuleniu miejscowym i trwa kilka minut.

W przypadku nieznacznego skrócenia wędzidełka można próbować wyćwiczyć mięśnie języka. Ćwiczenia nie spowodują, że wędzidełko rozciągnie się, wydłuży. Można jedynie nieco poprawić ruchomość samego języka, ale nie osiągnie on pełnej sprawności. Dlatego w większości przypadków zalecane jest jak najwcześniejsze podcięcie.

Sam zabieg podcięcia czyli **frenotomii** nie usprawni języka. Trzeba wykonywać ćwiczenia, które powinno rozpocząć się po 3 dniach od wykonania zabiegu.

Propozycje ćwiczeń języka ( jama ustna powinna być otwarta ):

- unoszenie przez dziecko języka do podniebienia i opuszczanie na dno jamy ustnej
- dziecko liże językiem podniebienie
- szybko dotyka i odrywa czubek języka od różnych miejsc na podniebieniu
- kręci językiem na dnie jamy ustnej
- dotyka czubkiem języka dolnych i górnych zębów
- podwija przód języka za dolnymi zębami i wywija za górnymi zębami
- unosi szeroki język do górnego wałka dziąsłowego
- zlizuje krem z górnych dziąseł
- naśladuje ssanie cukierka
- dziecko kląska jak konik
- unosi język do górnego wałka dziąsłowego i wypowiada *ttt* wolno a następnie szybko
- unosi język do górnego wałka dziąsłowego i wypowiada *ddd* wolno a następnie szybko
- unosi język do górnego wałka dziąsłowego i wypowiada *td* oraz *tdn*
- wypycha językiem policzki
- mlaska językiem.

opracowała : logopeda Irena Paczeńska

Bibliografia :

1. Otolaryngologia dziecięca, red. Kossakowska E. W-wa 1994
2. Gruba J. Lampart-Busse M. "Wybrane zagadnienia logopedyczne cz.IV J, L, R, Gliwice 2005